

За результатами моніторингу, в період з жовтня 2021 року по травень 2023 року, загальна довжина коси збільшилась на 277 м, а це перевищує пересічну швидкість проградації коси (92 м/рік). На нашу думку відповідну ситуацію можливо пояснити збільшенням кількості вітрів західної складової, які саме і спричинили активізацію вздовж берегового руху наносів та зумовили висунення коси у південно-східному напрямку.

Висновки. В умовах проведення військових дій на території Кінбурнського півострова, єдиним можливим засобом дослідження берегових процесів в межах Сухої коси залишається дистанційний моніторинг. Результати моніторингу потрібно узгодити із матеріалами польових досліджень, для отримання найбільш достовірних параметрів динаміки відповідної акумулятивної форми.

Література:

1. Давидов, О. В. (2019). Загальна характеристика берегової системи «крилатий мис» Кінбурнська-Покровська-Довгий. Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: географічні науки. 11. С. 95 - 105. <https://doi.org/10.32999/ksu2413-7391/2019-11-13>
2. Давидов, О. В., Чаус В. Б., Онойко, Ю. Ю., Роскос, О. М., Сімченко, С. В. (2021 а). Моніторинг морфодинаміки берегового бар'єру «крилатий мис» Кінбурнська- Покровська – Довгий (за 2019–2021 роки). Науковий вісник Херсонського державного університету. Серія: географічні науки, № 15. С. 39 - 50. <https://doi.org/10.32999/ksu2413-7391/2021-15-4>
3. Кривульченко, А. І. (2016). Кінбурн: ландшафти, сучасний стан та значення: Монографія. Кропивницький: Центрально-Українське видавництво. 416 с.
4. Чаус, В. Б., Касьянов, Є. О., Давидов, О. В., Муркалов, О. Б. (2022). Про динамічні тенденції розвитку Сухої коси (Кінбурнський півострів, Чорне море). Теорія і практика берегознавства та природокористування: Зб. матер. міжнар. конф. (Одеса, 30-31 травня 2022 р.). Одеса: Одес. нац. ун-т ім. І. І. Мечникова, 2022. – С. 28 - 30.

Роскос Олексій Миколайович, Роскос Наталя Олександрівна

*Приватний ліцей Крок,
Одеський економічний ліцей Одеської міської ради Одеської області*

СУЧАСНІ ВИКЛИКИ ШКІЛЬНОЇ ГЕОГРАФІЧНОЇ ОСВІТИ.

Війна і всі виклики, пов'язані з бойовими діями, евакуацією населення, організацією логістики, наочно показали значення географічних знань для військових та цивільного населення. Як ті елементарні знання з географії, які ми отримуємо на уроках починаючи з 6 класу, так і світоглядні теми з геополітики і сталого розвитку, питання ресурсозабезпеченості

і чинників економічного розвитку важливі для створення бази знань, необхідної не тільки для формування сучасної компетентної особистості, але іноді для фізичного виживання людини.

Теми топографічних та географічних координат, азимуту, орієнтування за допомогою геолокації, вміння читати топографічну карту і користуватися компасом, GPS-навігаторами, є невід'ємною частиною освітнього процесу і набуває надважливого значення не тільки для військових, але і для цивільного населення при екстрених ситуаціях.

Азимут та план це теми, які починають вивчати в 6 класі за новою програмою НУШ. Даній темі слід приділяти більше уваги, а саме її практичній частини. При цьому уроки бажано проводити в ігрових, інтерактивних формах (квести, окомірні зйомки території школи та околиць, використання електронних карт). З 7 класу, за НУШ, проходить знайомство з географічними координатами. Данні знання можна пронести через весь курс географії урізноманітнюючи та повторюючи уміння.

У 8 класі під час знайомства з топокартою практичні роботи слід інтерпретувати під сучасні виклики. Наприклад: на фрагменті топокарти прокласти лінійний пішохідний маршрут, розрахувати кількість продуктів харчування (врахувати норми державного стандарту) провізії, час на подолання відстаней. Рухаючись по маршруту група повинна визначати дальність видимого горизонту, райони «сліпих зон» та описати місцевість.

Географія як наука забезпечує базові знання людини про взаємозв'язки природи і суспільства, значення ресурсів і наслідки впливів на середовище. Без цих знань молода людина не буде мати повного уявлення про навколишній світ і не зможе формувати гармонійне демократичне суспільство в майбутньому. Тому курси географії в 9 класі – ресурси, економіка, процеси глобалізації і міжнародної спеціалізації – теж важливі і скорочувати їх не можна. Потрібно лише зміст деяких тем змінити – скоротити теорію і додати практики – задач, побудов діаграм і графіків.

Важливий і необхідний для формування світогляду курс «Країнознавство» - можна зробити більш інтерактивним, використовуючи можливості різноманітних онлайн платформ, а також проектну діяльність. При вивченні країн потрібно акцентувати увагу на рівень відносин з нашою країною - політичних, економічних. Ці знання вкрай необхідні нашій молоді для післявоєнної відбудови країни і розбудові сучасного прогресивного суспільства.

Отже, на нашу думку, шкільні курси географії потребують реформування деяких тем, збільшення практичного спрямування завдань, використання сучасних інтерактивних засобів, моделювання ситуацій з життя. Формувати стійкий інтерес до географічних наук за допомогою проектної діяльності, сучасного обладнання, використання приладів і комп'ютерних технологій. Географія самодостатня розгалужена світоглядна наука, яку не варто об'єднувати з іншими науками природничого циклу.